T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 3
KARAR NO : 2014 / 2
KARAR TR : 27.1.2014

ÖZET: Asker kişi sanıklar hakkında "resmi belgede sahtecilik" suçuna uygun eylem-leri nedeniyle açılan kamu davasının, suçun askeri suç olmaması, askeri suça bağlı bulunmaması ve yargılama aşama-sında sanıkların Türk Silahlı Kuvvetle-rinden ilişiklerinin kesilmesiyle, askeri mahkemede yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmiş olması nedeniyle ADLİ YARGI yerinde görülmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanıklar : 1- S.U.
2- M.K.

OLAY : Bitlis/Tatvan 10. Motorlu Piyade Tugayı Maliye Şube Müdürlüğü emrinde 2006-2009 yılları arasında, özlük hakları gerçekleştirme astsubayı olarak görevli sanık Mly.Bçvş.M.K. ile 2009-2010 yılları arasında, özlük hakları gerçekleştirme astsubayı olarak görevli sanık Mly.Bçvş.S.U.'ın, görev yaptıkları dönemlerde icmal tablosu ve ödeme emri belgelerinin düzenlenmesi hususunda yetkilerinin bulunduğu, sanıkların, görev yaptıkları dönemlerde er/erbaş harçlıkları ile operasyon tazminatlarına ilişkin belgeleri (ödeme emirleri ile icmal tabloları) bilgisayar programı üzerinde hazırlarken ödenecek miktarların detaylarını belirten icmal tablolarının genel toplam hücresini formülize etmek yerine manuel olarak giriş yaptıktan sonra (hem bilgisayar hem evrak üzerinde değişiklik yaparak kamu harcamalarında gerçeğe aykırı miktarlar gösterilerek), ödeme emirleri ile birlikte Bitlis/Tatvan Mal Müdürlüğüne teslim ettikleri, daha sonra 10. Motorlu Piyade Tugay Komutanlığı mutemetlik hesabına aktarılan paraları çektikten sonra, ödenmesi gereken gerçek tutarları hak sahiplerine ödeyip, arta kalan fazla miktar parayı zimmetlerine geçirdikleri, bu durumun her iki sanığın da görevli olduğu dönem boyunca devam ettiği, sanık S.U.'ın 06.06.2010 tarihinde çocuğunun rahatsızlığı nedeniyle izne ayrılması nedeniyle, onun yerine geçici olarak görevlendirilen Sağ.Kd.Üçvş.T.S.'ın, birliklerden gelen icmal listelerinin hazırlanması sırasında durumu fark etmesi üzerine, yapılan detaylı araştırmada, sanıkların 2007-2010 döneminde uzun bir süredir bu eylemleri yapmakta olduklarının tespit edildiği, olayda meydana gelen hazine zararının 299.960,82 TL olduğu, bu zararın, sanıkların görev yaptıkları dönemler ve imzalamış oldukları ödeme emirleri esas alınarak, sanık M.K.'ın 193.744,45 TL tutarındaki kısmından, diğer sanık S.U.'ın 106.216,82 TL tutarındaki kısmından sorumlu oldukları açıklanarak, sanıkların "ihtilasen zimmet" suçunu işledikleri ileri sürülerek, eylemlerine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 131/1. maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 43/1. maddesi uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları, meydana gelen hazine zararının 353 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca sanıkların sorumlu oldukları miktarlar doğrultusunda kanuni faizi ile birlikte sanıklara ödettirilmesi istemiyle Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14.12.2010 gün ve E:2010/1301, K:2010/1134 sayılı iddianamesi ile kamu davası açılmıştır.

Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi, sanıklara yüklenen eylemin "zimmet" suçunu oluşturmayıp "resmi belgede sahtecilik" suçunu oluşturduğu gerekçesiyle, sanıkların bu suçtan cezalandırılmalarına karar vermiş, kararın sanıklar tarafından temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 4. Dairesi'nce, hükmün, sanıkların Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişikleri kesilmiş olduğundan görev yönünden hukuka aykırı bulunduğu gerekçesiyle bozulmasına karar verilmiştir.

JANDARMA ASAYİŞ KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 20.3.2012 gün ve E:2012/289, K:201 sayıyla, zimmet veya ihtilâsen zimmet suçundan söz edebilmek için, her şeyden önce, bu suçun faili olan memura görevi sebebiyle verilmiş ve muhafaza, denetim veya sorumluluğu altında bulunan para veya para yerine geçen evrak ve senetler ve diğer malların mevcut olması ve failin, bu para veya para yerine geçen kıymetli evrakı veyahut diğer malları doğrudan veya dairesini aldatacak surette hileli hareketlere başvurmak suretiyle aşırması, mal edinmesi gerektiği, sanıkların özlük hakları gerçekleştirme astsubayı olarak görevli oldukları dönem ve aylarda, görevlerinin birliklerden gelen çizelge ve bordroları baz alarak icmal bordrosu düzenlemek, bu bordrolara istinaden ödeme emri belgesi hazırlayıp özlük hakları gerçekleştirme astsubayı olarak bu belgeleri onayladıktan sonra belgeleri ödemeyi yapacak Tatvan Mal Müdürlüğü'ne göndermek ve hesaba yatan parayı çekmek olup, somut olayda sanıklara memuriyetleri gereği önceden tevdi ve teslim edilmiş, muhafaza, kontrol ve sorumluluğu altına verilmiş bir paranın söz konusu olmayıp, görevleri gereği düzenlemeye yetkili oldukları resmî belgeleri sahte olarak düzenleyip, sahte resmî belgeyi kullandıklarının ileri sürüldüğü, bu durumda yüklenen eylemlerin resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu, bu suçun da askeri bir suç olmayıp, askeri bir suça da bağlı bulunmadığı ve sanıkların yargılama aşamasında Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişiklerinin kesildiği açıklanarak, yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın sanıklar tarafından temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 4. Dairesi'nce, sanıkların icmal bordrolarının genel toplam hanesinde oynama yaparak ve toplamı bilgisayarda manuel olarak girerek gerçek rakamı yazmadıkları, genel toplam hanesini fazla para almak için gerçek miktardan fazla olarak yazdıkları, suç konusu olan paranın sanıklara görevlerinin gereği olarak tevdi edilmemiş olması, sanıkların sahtecilik yaptıkları belgeleri kullanarak bankadan para çektiklerinin sabit oluşu değerlendirildiğinde, sanıkların fiillerinin zimmet veya memuriyet görevini kötüye kullanma suçlarını oluşturmayacağı, resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğu, bu suçun da askerî bir suç olmaması, askerî bir suça bağlı bulunmaması ve asker kişiler tarafından askerî mahalde işlenen, fakat, askerî suç olmayan, asker kişiye karşı veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işlenmemiş olan suçlarla ilgili yargılamanın askerî mahkemelerde görülmesi olanağı kalmaması nedenleriyle, sanıkların askerî

yargıda yargılanmasını gerektiren ilginin kesildiği dikkate alındığında, sanıklar hakkında yargılama görevinin adlî yargıya ait olduğu belirlendiğinden, hukuka uygun bulunan görevsizlik kararlarının ayrı ayrı onanmasına karar verilmiş, bu şekilde kesinleşen karar ve dava dosyası, Bitlis Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmiştir.

BİTLİS AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 18.4.2013 gün ve E:2013/71, K:2013/142 sayıyla, zimmet suçunun Askeri Ce Kanunu'nda düzenlenen ve varlığı devam eden bir suç olduğu, sanıkların eylem tarihi itibariyle asker şahıs oldukları, operasyon tazminatlarına ilişkin belgeleri hazırlamakla görevli oldukları ve hatta bu paraları hak sahiplerine dağıtılmak üzere teslim almaya da yetkili olduklarının dosya kapsamı ile sabit olduğu, sanıkların operasyon tazminatlarına ilişkin belgeleri hazırlarken programı kullanmak yerine manuel olarak giriş yaparak resmi belgeleri sahte olarak oluşturmak ve bu belgelere dayalı olarak fazla aktarılan parayı da mal edinmek suretiyle suç işledikleri iddia edildiğine ve mahkemenin kabulünün de bu doğrultuda olduğunun anlaşılmasına göre, sanıkların ihtilasen zimmet suçundan yargılanmalarının gerektiği, Askeri Ceza Kanunu'nda yaptırıma bağlanan bir eylem hakkında, eylemi gerçekleştirdiği iddia olunan şahıslar hakkında ve yargılama sırasında, askerlikle ilişkileri kesildiğinden bahisle görevsizlik kararı verilmesinin mümkün olmadığı açıklanarak, sanıkları yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek dava dosyası, aynı Mahkemece, Mahkeme-mize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeleı Ahmet KARADAVUT, Davut TELLİ, Şuayip ŞEN, Haluk ZEYBEL, Mehmet AVCIOĞLU, Yavuz ÇOLAK'ın katılımlarıyla yap 27.1.2014 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME: Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyiş Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin gör olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN'ın adli yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Mehmet YAYLA'nınb davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anayasanın "askeri yargı" yı düzenleyen 145 nci maddesinde asker kişilerin "askeri mahallerde" işledikleri suçlara bakmanın askeri mahkemelerin görevinde olduğu belirtilmişken; 12.9.2010 tarihinde yapılan halkoylaması sonucu kabul edilip, 23.9.2010 gün ve 27708 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5982 sayılı Yasa'nın 15. maddesi ile yapılan değişiklik ile maddenin birinci fıkrasında, "Askeri yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler; asker kişiler tarafından işlenen askerî suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidir. Devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar her halde adliye mahkemelerinde görülür.

Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamaz" denilmek suretiyle "askeri mahallerde" unsuru madde metninden çıkarılmıştır.

353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmekte iken, maddenin "….askeri mahallerde…." ibaresi Anayasa Mahkemesi'nin 26.6.2012 tarih ve 28335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15.3.2012 gün ve E:2011/30, K:2012/36 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

"Askeri suç" ise, öğretide ve uygulamada;

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Aynı Yasa'nın 13.10.1996 gün ve 22786 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4191 sayılı Yasa'yla değişik 17. maddesinde; "askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması halinde askeri mahkemenin görevi sona erer" denilmekte iken, maddenin "... ve sanık hakkında kamu davası açılmamış olması ..." tümcesi Anayasa Mahkemesi'nin 11.3.2000 gün ve 23990 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1.7.1998 gün ve E:1996/74, K:1998/45 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Buna göre, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi, daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevini değiştirmez. Ancak yüklenen suçun askeri bir suç olmaması, askeri bir suça bağlı bulunmaması halinde, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği açıktır. İptal kararı nedeniyle, sanık hakkında kamu davasının açılmış olup olmamasının bir önemi bulunmamaktadır.

Dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, sanıklar S.U. ile M.K.'ın 14.5.2011 tarihinde, disiplinsizlik nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden resen ilişiklerinin kesildiği ve terhis belgelerinin suretlerinin gönderildiği anlaşılmıştır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında, adli yargı yerince verilen görevsizlik kararında, sanıklara yüklenen eylemin ihtilasen zimmet suçunu oluşturduğu, bu suçun da Askeri Ceza Kanunu'nda düzenlendiği, sanıkların yargılama sırasında,

askerlikle ilişkileri kesildiğinden bahisle görevsizlik kararı verilmesinin mümkün olmadığı açıklanarak, sanıkları yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, dosyanın incelenmesinde, askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararının gerekçesinde, sanıklara memuriyetleri gereği önceden tevdi ve teslim edilmiş, muhafaza, kontrol ve sorumlulukları altına verilmiş bir paranın söz konusu olmayıp, iddianamede anlatılan, yargı yerlerince de kabul edilen ve dosya içinde bulunan mevcut bilgi ve belgelerden, sanıkların görevleri gereği düzenlemeye yetkili oldukları icmal bordrolarının genel toplam hanesinde oynama yaparak ve toplamı bilgisayarda manuel olarak girerek gerçek rakamı yazmayıp, genel toplam hanesini fazla para almak için gerçek miktardan fazla olarak yazıp, bu şekilde düzenledikleri belgeleri kullanarak bankadan çektikleri paradan ödenmesi gereken gerçek tutarları hak sahiplerine ödeyip, arta kalan fazla miktar parayı mal edindiklerinin ileri sürüldüğü ve bu şekilde gerçekleştiği anlaşılan eylemin resmi belgede sahtecilik suçunu oluşturduğunun değerlendirildiği gözetildiğinde, Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararı hukuka uygun bulunmuştur.

Bu durumda, sanıklara yüklenen eylemin 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen "resmi belgede sahtecilik" suçu kapsamında kaldığı, Askeri Ceza Kanunu'nda bu eyleme ilişkin bir düzenlemenin bulunmadığı, bu nedenle "askeri suç" olmadığı açıktır.

353 sayılı Yasa'nın 17. maddesinde, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakma görevinin değişmeyeceği, ancak suçun askeri bir suç olmaması askeri bir suça bağlı bulunmaması durumunda, askeri mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesiyle, askeri mahkemenin görevinin sona ereceği düzenlenmiş bulunduğundan ve somut olayda sanıklar hakkında yukarıda anlatıldığı şekilde Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen suç kapsamında kalabileceği kabul edilen eylemleri nedeniyle açılan kamu davasının 353 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi ve Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Bitlis Ağır Ceza Mahkemesi'nin 18.4.2013 gün ve E:2013/71, K:2013/142 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.1.2014 gününde OYBİR İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR	Ahmet KARADAVUT	Davut TELLİ	Şuayip ŞEN

Üye	Üye	Üye
Haluk ZEYBEL	Mehmet AVCIOĞLU	Yavuz ÇOLAK